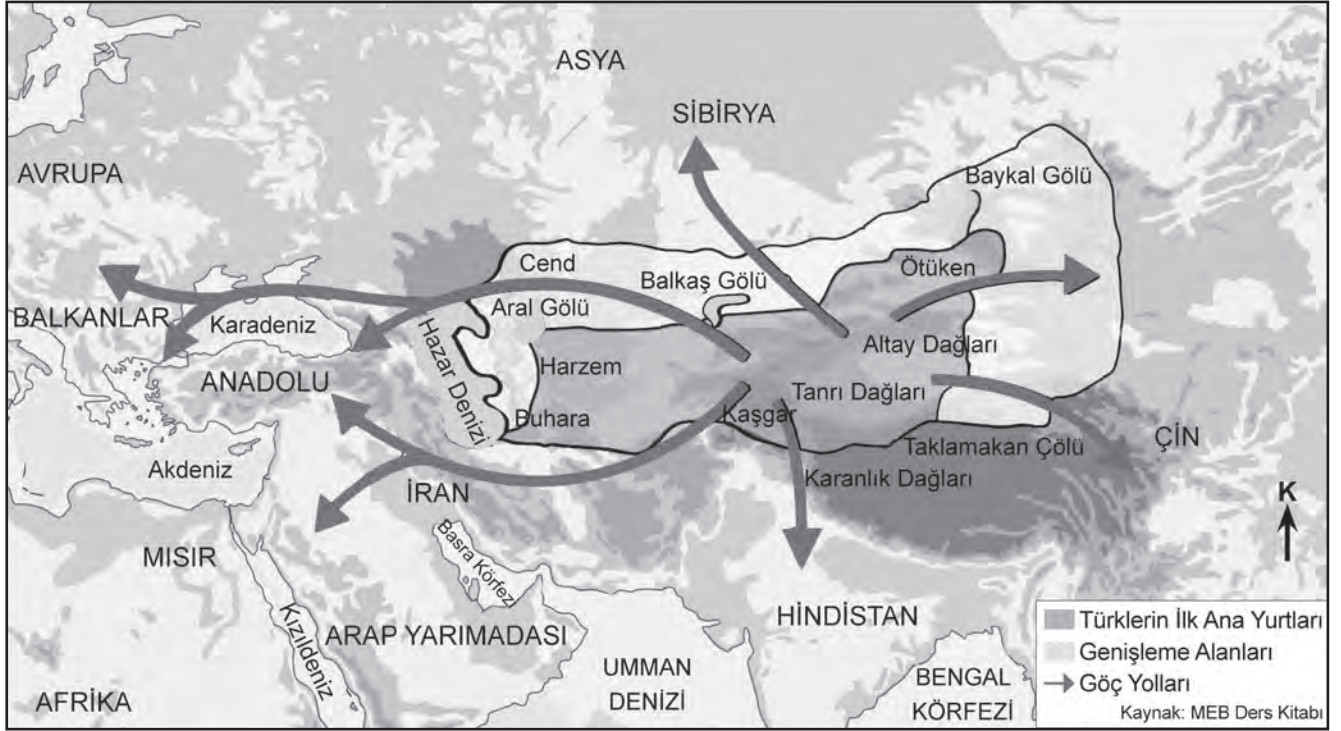

Adı-Soyadı: Okul No:

1. SORU (25 Puan)	2. SORU (15 Puan)	3. SORU (15 Puan)	4. SORU (15 Puan)	5. SORU (15 Puan)	6. SORU (15 Puan)	ALDIĞI PUAN
.....

- 1) Orta Asya'da konargöçer yaşayan Türkler, özellikle ekonomik şartların zorlaşmasından dolayı, başka yerlere göç etmeye başlamışlardır. Yıllar içerisinde de iklim şartları, dış baskılar, nüfus artışı, bağımsız yaşama arzusu vb. nedenlerden dolayı göçler devam etmiştir. Aşağıdaki haritada da Türklerin Orta Asya'dan yaptıkları göçlerin yolları gösterilmiştir.

Bu bilgi ve haritadan hareketle Türklerin Orta Asya'dan dünyanın çok çeşitli yerlerine göç etmelerinin Türk tarihini nasıl etkilediği ile ilgili çıkarımlarınızdan ikisini yazınız.

- 2) Okulların açılmasıyla 6. sınıfa başlamanın heyecanını yaşayan Ece, annesi ve babası ile birlikte okul kıyafetlerini almak için mağazaya gitti. Mağazadan sonra yalnız başına kırtasiyeye giden Ece, gerekli eşyaları satın alarak eve döndü. Ece, yorgun bir şekilde eve döndüğünde kapıda arkadaşı Ceylin ile karşılaştı. Yorgunluğuna aldırış etmeyen Ece arkadaşıyla evlerinin bahçesinde oyunlar oynadı.

Bu parçaya göre Ece'nin hangi sosyal rolleri üstlendiğini yazınız.

3) Aşağıda kültürü oluşturan, birlik ve beraberliğimize katkı sağlayan unsurlardan ikisine ait ifadeler verilmiştir.

Verilen ifadelerin hangi unsura ait olduğunu ilgili kutuya yazınız.

İfade	İfade
Çanakkale Zaferi'nde milletçe destan yazdık.	Düğün merasimleri dost ve akrabaların bir araya toplanmasını sağlar.
↓	↓
Hangi kültürel unsura aittir?	Hangi kültürel unsura aittir?
.....

4) • Hudeybiye Antlaşması

- Bedir Savaşı
- Mekke'nin Fethi

Hiz. Muhammed (s.a.v) Dönemi'nde meydana gelen yukarıdaki siyasi gelişmeleri kronolojik olarak sıralayınız.

-
-
-

5) Vatandaşların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahip olmalarına imkân veren anayasal hakkımızın adını yazınız.

6) • "Sultan" ünvanını kullanan ilk Türk hükümdarıdır.

- Gazneli Devleti, en güçlü dönemini onun zamanında yaşamıştır.
- Hindistan'a 17 askerî sefer düzenleyerek bu bölgede İslamiyet'in yayılmasına öncülük etmiştir.

Hakkında bilgi verilen Gazneli Devleti hükümdarının adını yazınız.

Adı-Soyadı: Okul No:

1. SORU (20 Puan)	2. SORU (20 Puan)	3. SORU (10 Puan)	4. SORU (10 Puan)	5. SORU (10 Puan)	6. SORU (10 Puan)	7. SORU (10 Puan)	8. SORU (10 Puan)	ALDIĞI PUAN
.....

- 1) Aşağıda Hun hükümdarı ile evlenen Çinli bir prensesin yazdığı şiir verilmiştir.

Yurdumdan ayrıldım kara bağlarım
Şimdi de Hunların çadırı yerim
Ocağım kül oldu ona ağlarım,
Dünyaya gelmemiş olmak isterim
Yünden ip yapar, keçe giyerler
Gözüme beter gelir, gönlüme kötü,

Koyunun etini yerler,
İçemem bakırla sunulan sütü
Davulu her gece durmaz döverler,
Dönerler ta güneş doğana kadar.
Fırtına bozkırda gök gibi gürler,
Yollar toz duman boğana kadar.

Safa ÖCAL, "Türk Dünyası Araştırmaları", s.163 (Düzenlenmiştir.)

Verilen şiirden yola çıkarak aşağıdaki soruların cevaplarını karşılıklarına yazınız.

- a) Hunların barınaklarına ne ad verilir?
- b) Hunların tükettikleri yiyecekler nelerdir?
- c) Hunların kullandığı çalgılar nelerdir?
- d) Hunların yaşadığı coğrafyanın bitki örtüsü nedir?

- 2) Tabloda bazı kişilerin bulunduğu ortam, sahip olduğu rol ve o rolden beklenen davranışlar gösterilmiştir.

İsim	Rol	Grup ya da Kurum Adı	Kendisinden Beklenen Davranış
Ceren	Öğrenci	Sınıf	?
Turan	Çocuk	Aile	?
İrem	Doktor	Hastane	?
Can	Öğretmen	Okul	?

Tabloda yer alan kişilerden beklenen davranışları aşağıya yazınız.

Ceren:

Turan:

İrem :

Can :

- 3) - Kültür öğelerinin nesilden nesile aktarılmasını sağlar.
- Birliğimizi ve dirliğimizi sağlayan önemli iletişim aracıdır.
- İnsanlar, bu öğe sayesinde anlaşır kaynaşabilir, duygu ve düşüncelerini paylaşabilirler.
Yukarıda verilen özelliklerin kültürü oluşturan unsurlardan hangisine ait olduğunu yazınız.

4) Üstünde eski elbiseler olan ihtiyar bir adam, aracıyla trafik ışıklarında bekleyen bir kadının camına tıklayarak kadından arabanın camını açmasını ister. Kadın, ihtiyar adamın hâlini görünce para istediğini düşünerek ona para uzatır. Aslında ihtiyar adam, kadına aracının lastiğinin patlamış olduğunu söylemeye çalışmaktadır. **Kadının ihtiyar adama karşı bu tutumu hangi kavramla ifade edilebilir? Yazınız.**

5) **Yardımlaşma ve dayanışmanın faydalarından iki tanesini yazınız.**

6) Yağmur Hanım, mağazadan yeni bir kazak satın almıştır. Yaptığı alışverişin fişini de alarak evine dönmüştür. Eve geldiğinde kazağın hatalı üretildiğini fark etmiştir. **Bu durumda Yağmur Hanım, öncelikle ne yapmalıdır? Yazınız.**

7) • Suriye, Filistin, İran, Irak ve Mısır; İslam devleti topraklarına bu dönemde katıldı.
• Ülke, eyalet adı verilen yönetim birimlerine ayrıldı. Eyaletlere vali ve kadılar atandı.
• Hicri takvim yapıldı. İlk kez İslam devletine ait düzenli bir ordu kuruldu.
Verilen gelişmeler hangi halife döneminde yaşanmıştır? Yazınız.

8) - Orta Asya'da kurulan ilk Türk-İslam devletidir.
- Karluk, Yağma ve Çiğil gibi Türk boylarının bir araya gelmesiyle kurulmuştur.
- Devletin kurucusu Bilge Kül Kadir Han'dır.
- Satuk Buğra Han Dönemi'nde İslamiyet devletin resmî dini olarak kabul edilmiştir.
Hakkında bilgi verilen Türk devleti hangisidir? Yazınız.

Adı-Soyadı: Okul No:

1. SORU (10 Puan)	2. SORU (10 Puan)	3. SORU (10 Puan)	4. SORU (10 Puan)	5. SORU (10 Puan)	6. SORU (10 Puan)	7. SORU (10 Puan)	8. SORU (10 Puan)	9. SORU (10 Puan)	10. SORU (10 Puan)	ALDIĞI PUAN
.....

- 1) Birey olarak dünyaya geldiğimiz andan itibaren çeşitli roller üstleniriz. Rollerimizin bir kısmı doğuştan sahip olduğumuz rollerdir. Bunları seçme olanağımız yoktur. Bu roller biyolojik özelliklerimizden kaynaklanan, herhangi bir ilgi ve yetenek gerektirmeyen rollerimizdir.

Bu bilgiden hareketle doğuştan sahip olduğumuz rollere beş tane örnek yazınız.

- 2) Örf ve âdetlerimizde, konuşma biçimimizde, giyimimizde, yaşama biçimimizde İslamiyet'in etkisi vardır. Kurban ve Ramazan Bayramlarında aile büyüklerimizi, akraba ve komşularımızı ziyaret ederek bayramlaşmak, bizi ziyarete gelenlere ikramda bulunmak, hediyeleşmek gibi âdetlerimiz İslamiyet'in birlik ve beraberliğimize sağladığı katkılardandır.

Bu metinde kültürümüzü oluşturan, toplumsal birlikteliğe katkı sağlayan hangi unsurun önemi vurgulanmıştır? Yazınız.

- 3) Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargıya ön yargı denir.

Bu tanımdan hareketle ön yargıya üç tane örnek yazınız.

- 4) 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli depremde etkilenen insanlarımıza destek olmak isteyen Gazi Ortaokulu öğretmen ve öğrencileri bir bağış kampanyası düzenlemişlerdir. Kampanyadan elde edilen bağışları da AFAD'ın deprem bağış hesabına yatırmışlardır.

Buna göre öğretmen ve öğrencilerin bu tutumu hangi kavrama örnek olarak gösterilebilir? Yazınız.

- 5) Yağmur Hanım, mağazadan yeni bir kazak satın almıştır. Yaptığı alışverişin fişini de alarak evine dönmüştür. Eve geldiğinde kazağın hatalı üretildiğini fark etmiştir.

Bu durumda Yağmur Hanım, öncelikle ne yapmalıdır? Yazınız.

- 6) Asya Hun Devleti, Mete Han zamanında en parlak dönemini yaşamıştır. Mete Han, dağınık hâlde yaşayan Türkleri bir çatı altında toplamıştır. Çin topraklarının büyük bir kısmını ele geçirmiş ve Çin'i vergiye bağlamıştır. Ancak Çin nüfusu içinde Türklerin millî kültürlerini kaybederek yok olmalarını önlemek amacıyla Çin topraklarına Türkleri yerleştirmemiştir.

Buna göre Mete Han'ın Türkleri Çin topraklarına yerleştirmemesinin sebebi nedir? Açıklayınız.

- 7) Et yemeyi ve savaşmayı yasaklayan bir din olan Manihaizmi kabul eden, zaman içinde savaşçı özelliklerini kaybettiler. Göçebe yaşamı ve hayvancılığı bırakarak tarıma ve ticarete yöneldiler. Böylece geniş ölçüde yerleşik hayata geçen ilk Türk topluluğu oldular.

Verilen bilgide “.....” ile gösterilen yere hangi Türk devletinin adı getirilmelidir? Yazınız.

- 8) I. Sıffin Savaşı'nın yapılması
II. Kur'an-ı Kerim'in kitap hâline getirilmesi
III. Kur'an-ı Kerim'in çoğaltılıp önemli merkezlere gönderilmesi
IV. Hicri takvimin kabul edilmesi

Verilen gelişmelerin hangi halife döneminde gerçekleştiğini yazınız.

- I.
II.
III.
IV.

- 9) Türkler hangi savaştan sonra kitleler hâlinde Müslüman olmaya başlamıştır? Yazınız.

- 10) İslamiyet'in kabulünden önce Türk devletlerinde devletin başında bulunan kişiye kağan, hakan, han gibi ünvanlar verilirdi. İslamiyet'in kabulünden sonra ise devletin başında bulunan kişilere sultan ünvanı da verilmeye başlandı.

Bu durum Türklerin İslamiyet'i kabul etmeleri ile hangi alanda değişim yaşandığının göstergesidir? Yazınız.

Adı-Soyadı: Okul No:

1. SORU (10 Puan)	2. SORU (10 Puan)	3. SORU (10 Puan)	4. SORU (10 Puan)	5. SORU (10 Puan)	6. SORU (10 Puan)	7. SORU (10 Puan)	8. SORU (10 Puan)	9. SORU (10 Puan)	10. SORU (10 Puan)	ALDIĞI PUAN
.....

- 1) Ortaokul 6. sınıfta öğrenim gören Elvin her sabah uyanıp yatağından kalktıktan sonra yüzünü yıkar ve yatağını düzeltir. Elvin; annesi, babası, babaannesi ve küçük kardeşiyle yaşamaktadır. Okulda kurulan çevre kulübüne katılmış ve bu kulübün faaliyetlerinde aktif olarak görev almaktadır.

Bu parçaya göre Elvin'in üstlendiği sosyal rolleri yazınız.

2)

Avrupa'dan yurdumuza giriş yapanları Edirne şehrindeki Mimar Sinan'ın inşa ettiği, millî kültürümüzün ve kimliğimizin önemli simgelerinden biri olan Seli-miye Camisi karşılar.

Bu bilgi ve görselden kültürümüzü oluşturan öğelerden hangileri ile ilgili doğrudan bilgi edinilebilir? Yazınız.

- 3) I. Kadınlar iş yaşamında başarılı olamaz.
II. Bu problemi Mehmet'ten başkası çözemez.
III. Eminim ki bugün yine okula geç kalacak.
IV. Bekarlara ev kiralamak yanlış bir davranıştır.

Verilen cümleleri ön yargı ve kalıp yargı açısından değerlendiriniz.

- I. cümle:
II. cümle:
III. cümle:
IV. cümle:

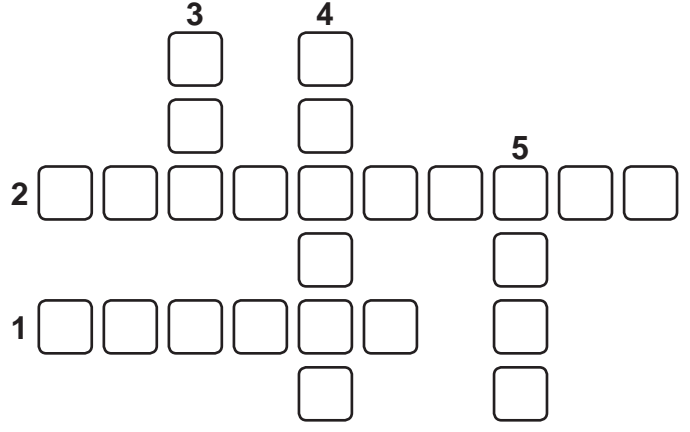
- 4) Yardımlaşma ne demektir? Açıklayınız.

- 5) Ülkemizde 65 yaş ve üzeri yaşlılar ile yüzde 40 ve üzeri engelli raporu bulunan vatandaşların şehir içi toplu taşımada ücretsiz taşınması kanunla düzenlenmiştir. 70 yaşında olan Merve Hanım bu haktan yararlanmak için belediyeye sözlü olarak başvurmuştur. Ancak belediyede çalışan görevli, Merve Hanım'a yardımcı olamamıştır.

Merve Hanım bu durumda ne yapmalıdır? Yazınız.

6) Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.

- 1- İlk Türk topluluklarında ölen kişinin kıymetli eşyalarıyla beraber gömüldüğü mezar.
- 2- Kök Türk Kitabelerinin günümüzde bulunduğu ülke.
- 3- İlk Türk devletlerinde ölen kişinin arkasından yapılan cenaze töreni.
- 4- İlk Türk devletlerinde kişinin anılması için mezarının veya bazı kurganların etrafına dikilen taş.
- 5- Eski Türklerde yazısız hukuk kurallarına verilen ad.

7) Aşağıda Ergenekon Destanı'ndan bir bölüm verilmiştir.

"... O kutsal yılın, kutsal ayının kutsal gününün kutsal saatinde Kök Türkler, Ergenekon'dan çıktılar. O günü, o ayı ve o saati iyi bellediler. Bu kutsal gün, o günden sonra Kök Türklerin bayramı Nevruz (Yeni gün) oldu. Her yıl, o gün gelince büyük törenler yapıldı. Bu törenlerde, bir parça demir alınıp ateşte kızdırılıyordu. Sonra da kızdırılan demiri önce Kök Türk hakani kışkaçla tutup örse koyuyor, çekiçe dövüyordu. Ondan sonra diğer Türk beyleri aynı hareketi yaparak bayramı başlatıyorlardı."

Ergenekon Destanı'ndan alınan bu bölümde Kök Türklerin hangi ekonomik faaliyet ile uğraştıkları vurgulanmıştır? Yazınız.

- 8) İslamiyet öncesinde güçlüünün sözünün geçtiği, sosyal hayatta eşitsizliğin hâkim olduğu bir Arabistan vardı. Araplar, kabileler hâlinde yaşırdı. Her kabile kendisini diğerlerinden üstün görür ve aralarında oluşan kan davalarından dolayı birbirleriyle sürekli mücadele ederdi. Kız çocuklarına değer verilmez, köleleştirilen insanlar bir eşya gibi alınıp satılırdı.

İslamiyet'in kabulünün insan haklarını nasıl etkilediğini açıklayınız.

- 9) Abbasiler, Talas Savaşı'nda (751) Çin'e karşı Türklerle ittifak kurmuş ve Türklerin desteği ile büyük bir zafer kazanmışlardır. Zaferden sonra Araplar ve Türkler arasında başlayan dostluk ve iyi ilişkiler sayesinde Türkler İslam dinini yakından tanıma fırsatı bulmuşlardır. Böylece Türkistan coğrafyasında İslamiyet'in yayılmasıyla Batı Türkistan, Çin egemenliğine girmekten kurtulmuş ve Türk-İslam tarihi başlamıştır. Bununla birlikte Müslümanlar kâğıt, matbaa, barut, pusula vb. buluşları Çinlilerden öğrenerek dünyaya yayılmasına aracılık etmişlerdir.

Verilen bilgiye göre Talas Savaşı'nın kültürel alanda ortaya çıkardığı sonuçlardan birini yazınız.

- 10) Yusuf Has Hacıp tarafından Uygur alfabesiyle yazılmıştır. Türk-İslam edebiyatının ilk yazılı örneğidir. Mutluluk veren bilgi anlamına gelmektedir. İdeal bir devlet yönetim sisteminin nasıl olması gerektiğini açıklayan öğretici bir eserdir.

Hakkında bilgi verilen bu eserin adını yazınız.

Adı-Soyadı: Okul No:

1. SORU (5 Puan)	2. SORU (5 Puan)	3. SORU (5 Puan)	4. SORU (5 Puan)	5. SORU (5 Puan)	6. SORU (5 Puan)	7. SORU (5 Puan)	8. SORU (5 Puan)	9. SORU (5 Puan)	10. SORU (5 Puan)	ALDIĞI PUAN
.....	
11. SORU (5 Puan)	12. SORU (5 Puan)	13. SORU (5 Puan)	14. SORU (5 Puan)	15. SORU (5 Puan)	16. SORU (5 Puan)	17. SORU (5 Puan)	18. SORU (5 Puan)	19. SORU (5 Puan)	20. SORU (5 Puan)
.....	

- 1) 6. sınıfta öğrenim gören bir bireyin sonradan sahip olabileceği rollere üç tane örnek yazınız.
- 2) Mehmet, 11 yaşındadır. Annesi, babası ve babaannesi ile birlikte yaşamaktadır. Okulun açık olduğu günlerde sabah erkenden kalkar ve ailesiyle birlikte kahvaltısını yapar. Daha sonra okul servisiyle okula gider, derslere katılır. Derslerin bitiminden sonra okul servisiyle evine döner.
Bu parçaya göre Mehmet'in toplumda üstlendiği rolleri yazınız.
- 3) **Kültürümüzü oluşturan, birlik ve beraberliğimize katkı sağlayan unsurlardan iki tanesini yazınız.**
- 4) İbn-i Haldun şöyle der: "Ve sen geçmişini bilerek devlet adamlarının bu kapıdan nasıl geçtiğini anlayacaksın."
İbn-i Haldun'un bu sözü ile vurguladığı kültürel öge hangisidir? Yazınız.
- 5) **Mustafa Kemal Atatürk** "Toplu bir milleti istila etmek darmadağın bir milleti istila etmek gibi kolay değildir."
sözü ile neyin önemini vurgulamıştır? Yazınız.
- 6) Akif, Başarı Ortaokulu 6/Z sınıfında öğrenim görmektedir. Sınıfına Temel isminde yeni bir öğrenci gelmiştir. Akif, Temel'in dış görünüşünden hoşlanmamış ve onunla arkadaş olamayacağına karar vermiştir.
Akif'in benimsediği bu tutum hangi kavram ile ifade edilebilir? Yazınız.
- 7) Bir grubun bütün üyelerine yönelik abartılan, genelleştirilen olumlu veya olumsuz değerlendirmelere "kalıp yargı" adı verilir.
Bu tanımdan hareketle kalıp yargıya iki tane örnek yazınız.
- 8) Bir oto tamirhanesinde çalışan Ali, iş yerine yeni başlayan Aylin'e "Aylin, bu iş sana uygun bir iş değil. Hem yorucu, hem de ağır. Bu işi sen yapamazsın." demiştir.
Bu metindeki karakterin ön yargılı davranmasının sebebini yazınız.
- 9) "Baş başa vermeyince taş yerinden kalkmaz."
"Bir elin nesi var, iki elin sesi var."
Atalarımız bu sözleriyle neye önem verdiklerini vurgulamışlardır? Yazınız.

- 10) Vatandaşların kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara yazı ile başvurma hakkına sahip olmalarına imkân veren anayasal hakkımızın adını yazınız.
- 11) Bireyin yaptığı davranışların sonuçlarını üstlenmesine ne ad verilmektedir? Yazınız.
- 12) Hasan Bey, marketten alışveriş yaptıktan sonra aldığı ürünlerden yumurtanın son kullanma tarihinin geçmiş olduğunu fark etmiştir. Hasan Bey bu durumda ne yapmalıdır? Yazınız.
- 13) Orta Asya’da kurulan ilk Türk devleti hangisidir? Yazınız.
- 14) İlk Türk devletlerinde önemli meselelerin görüşülüp karara bağlandığı danışma meclisine ne ad verilmiştir? Yazınız.
- 15) Yerleşik hayata geçen ilk Türk devleti hangisidir? Yazınız.
- 16) Müslümanlar müşriklerin baskısından kurtulmak, İslamiyet’i daha rahat yaşamak ve yaymak amacıyla 622 yılında Medine’ye göç ettiler. Bu göç hareketine ne ad verilmektedir? Yazınız.
- 17) Kur’an-ı Kerim’in çoğaltılmasını sağlayarak önemli şehirlere gönderilmesini sağlayan halife kimdir? Yazınız.
- 18) Abbasiler Dönemi’nde Beytül Hikme neden kurulmuştur? Açıklayınız.
- 19) Türkçeyi resmî dil olarak kabul ettiler. Türk-İslam tarihindeki ilk medrese, ilk vakıf ve ilk posta teşkilatını kurdular. Ticaretin gelişmesi için Ribat adı verilen kervansarayları inşa ettiler.
Verilen açıklamalar hangi Türk-İslam devletine aittir? Yazınız.
- 20) Kaşgarlı Mahmut tarafından kaleme alınan ve Araplara Türk dilini öğretmek amacıyla yazılmış, birçok Türk lehçesine ait örneklerin bulunduğu eserin adını yazınız.